

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של גאון ישראל הגאון רבי שמשון אהרן פולונסקי זצוק"ל המכונה "הטעפליקער רב" מגזע טשערנאביל חיבר ספר "דברי אהרן" נולד בשנת תשל"ו לנב"ע באמצע מלחמת תש"ח בכ"ח סיון. ונטמן על תנאי בסנהדריה ואח"כ העתיקו קברו להר הזיתים שם היתה לו חלקה מוכנה.

תורה של חסד

סיפר הגאון רבי ישראל גרוסמן זצוק"ל ראש ישיבת פינסק קרלין:

היו אלו ימים ספורים לפני חג הפסח, היינו אז באמצע שמיעת השיעור מפי המהר"ץ. לפתע נשמע קולה של מכונת העוצרת ליד בניין הישיבה, כעבור רגע נראתה בפתח דמותו הקורנת של הגאון רבי שמשון אהרן פולונסקי - הרב מטפליק, נושא תחת בית שחיו כך גדול של גמרא.

ללא אומר דברים פנה לעבר מרכז בית המדרש ועלה במדרגות הבימה היישר אל ראש הישיבה הרב דושינסקי, כשהוא קורא באוזניו נרגשות: "דבי! ישנם יהודים אביונים שאין להם מאומה לצרכי החג הקרב ובא, לא מצה ולא ארבע כוסות... ביתם ריקן מכל וכל... מוכרחים לעזור להם!"

המהר"ץ דושינסקי הביט בו בעיניו החודרות, ושאל: "ובכן, מה רצונך ממני?"

"בחוץ מחכה לנו מכונת" - משיב הרב מטפליק - "ובאתי לקרוא לכבודו לצאת עימי עכשיו ולנסוע לכמה גבירים כדי לגייס מהם כספים, כך נוכל לחלק מעות למשפחות עניות עבור צרכי החג!"

"כיצד אסע?" תמה המהר"ץ, "הרי אני אוזח עתה באמצע השיעור!"

הרב מטפליק ידע מהי תורה ומהי התמדה. כל ימיו היו מקשה אחת של יגיעה בתורה בהתמדה. אבל כעת לא ויתר: "אתם עוד תמשיכו למסור עוד ועוד שיעורים גם הלאה, על כך אינני דואג. כרגע יש משהו דחוף יותר, ישנם יהודים שאין להם מה לאכול בחג! נו, בוא כבר נלך!"

דבריו של הרב מטפליק נבעו מעומק לבו, ונכנסו ללבו הטהור של הרב דושינסקי, הוא 'נכנע' לדרישתו. ועל אף שהיה מקפיד תמיד שלא להפסיק באמצע שיעורו לשום צורך שהוא, כעת שינה ממנהגו והפסיק באמצע השיעור כדי לצאת עמו לסובב על פתחי נדיבים.

"לא לחינם התעקש הרב מטפליק לצרף עמו את הרב דושינסקי למטרה חשובה זו, לאסוף צדקה לעניים" הוסיף רבי ישראל. "הוא ידע על אורחותיו של המהר"ץ, שאינו רגיל לשנות ממסלול הליכתו הקבוע: מן הבית לישיבה השוכנת מתחת לביתו, ומהיכל הישיבה בחזרה אל ביתו. דווקא משום כך ידע בבירור כי כל מי שיפנו אליו להתרימו לצדקה, יעניק סכום כסף נכבד, מפאת כבודו של הרב שהטריח עצמו באופן נדיב ובה אלו במיוחד למטרה זו..."

(תייתי ליה למזכה הרבים נכדו של הגאון הרב ישראל גרוסמן זצוק"ל הרב שמואל הנג' שליט"א ששלח לנו את הסיפור הנפלא פרי עטו בספרו "גדול בישראל")

מה אמר המלמד בחיידר על גאון ישראל שליט"א

הווארט הזה אמור לתת לנו רטט. לפעמים שמים סטעמקל-חותמת על בן אדם ממנו לא יצא כלום.

אני לא אשכח שנכנסתי לאחד מגאוני דורינו, שכל ר' לא אניס ליה. גאון בקנה מידה שכוה, שאם תשימו במבחן עשרה מגאוני עולם המובהקים בדורינו, הוא יהיה אחד מהם. וכך סיפר לי הגאון הזה שהרבי בחיידר אמר עליו 'הער האט אַבלעֶכְנֶע קאַפּ', יש לו ראש מפח ממתכת (בלשון המעטה) כלומר ראש חלש ח"ל.

נו, ואם הרבי שלו אמר, זה לא אומר כלום. דער רבוש"ע וויל אַנדערש. הרבוש"ע רואה את היגיעה ורוצה אחרת ממה שהרבי מועיד בו.

תפילות של האידישע מאמע

בחמלת ה' עלי, זכיתי לקבל הארה מדבריו של המג"ש הרב פריעדמאן ולהוסיף בסיעתא דשמיא הבנה חדשה בגמרא בנדדים (דף פא ע"א) הזהרו בניי עניים שמהם תצא תורה וכן הגמ' בנדדים (דף מא) אמר אביי נקטינן אין עניי אלא בדעה, אם כך מורי ורבותי מה הכוונה בני עניים? אלא מאי, הכוונה לעניים, זה עניים בדעת, שאין להם נַעבאַד גְשְׁמָאק בתורה, נשאלת השאלה: למה באמת מהם תצא תורה?

כי בגלל שאין להם את הכשרונות העילאיים, לכן האמא שלהם בוכה בהדלקת הנרות ויהיו זרעי זרע זרעי תלמידי חכמים צדיקים. זיי זענען אויס געבעטענע קינדער הם ילדים שמושקע בהם תפילות ומושקע בהם בכיות. כלנו מכירים את השיר אל הנער הזה התפללתי זה פסוק (בשמואל א פסוק כ"ז) "אַל תַּצַּר הַיְהוָה הַתְּפִלָּתִי וַיִּתֵּן לִי ה' אֶת שְׂאֵלָתִי אֶת אֲשֶׁר שְׂאֵלָתִי מְעוֹמוֹ" אין ייאוש בעולם כלל. כל המומחים שודעים לומר מה יצא מהילד הזה, כל האבחונים האלה לא שווים כלום, ברגע אחד נפתחים שערי שמים והאדם שחשבו שלא יצא ממנו כלום גודל לאילן מפואר.

(מתוך הפתיחה לשיעור, ל"ב אייר - יבמות דף ס"ז)

שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, לזכות לדבר עם כזה מרביץ תורה. הוא גר בווליאמסבורג שבארה"ב יש לו בלע"ה אלפי מאזינים הוא מוסר פעמים ביום שיעור דף היומי באדיש לאלפי מאזינים הוא זכה לינוק מצדיקים קדושי עליון שרפי מעלה, וכשהוא מדבר על רבו ההייליגע רבי שלו בעל הדברי יואל ה'יואל משה מסאטמער שומעים את הגעגועים בקולו ואני מדבר על רבי יקותיאל אלימלך הלוי פריעדמאן שליט"א

אתמול בלילה התקשר אלי ידידי אהובי הרב ישראל דוב סלמון שליט"א ונתן לי לשמוע בטלפון קטע מהשיעור דף היומי של הגאון הרב פריעדמאן, פה מפיך מרגליות. וכך הוא אמר זה מרפסין איגרא מבהיל על הרעיון. אנחנו למדנו בהרחבה בדף סב: על תלמידי רבי עקיבא שהיה לו עשרים וארבע אלף תלמידים וכולם מתו בפרק אחד משום שלא נהגו כבוד זה בזה, והיה העולם שמש, די וועלט איז געזען פיסט העולם שמש מן התורה עד שבא רבי עקיבא ורבותינו שהיו בדרום ושנה להם. ח"ל הגמ' אָמַרְוּ:

שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי אֲלֶף זִנְגִים תְּלַמִּידֵיהֶם הָיוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא מִגְּבַת עַד אֲנִטְיָפָרְס, וְכוּלָן מֵתוּ בַּפֶּרֶק אֶחָד, מִפְּנֵי שְׂלָא נִהְגּוּ כְבוֹד זֶה לְזֶה. וְהָיָה הָעוֹלָם שְׂמֵם, עַד שֶׁבָּא רַבִּי עֲקִיבָא אֶצֶל רְבוּתֵינוּ שְׁבַדְרוֹם וּשְׁנֵאָה לָהֶם: רַבִּי מְאִיר, וְרַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי יוֹסֵי, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן שְׁמוּעַל, וְהֵם הֵם הָעַמִּידוּ תוֹרָה אוֹתָהּ שְׁעָה.

שואל המג"ש איפה היו החמש התלמידים כל הזמן, האם הם לא היו מאותם עשרים וארבע אלף תלמידים שכולם מתו מפני שלא נהגו כבוד זה לזה? אז הוא אמר אַ מוֹרְעֵי־דַעַגְעֵי וְאָרְט בשם המהר"ץ חיות במס' גיטין (מב ע"א) הם לא היו מעשרים וארבע האלף תלמידי רבי עקיבא כי הם לא היו מטובי הכשרונות, היום קוראים לזה שהם לא היו השפיעים של הישיבות, הם לא היו מהעפרונות הכי מחודדים בקלמר, ולכן הם שהו בדרום, למעיישה כל התורה כולה שיש לנו היום, זה בזכותם. שהם העמידו תורה באותה שעה, אבל זה לא היה רק באותה שעה, זה היה תורה לדורי דורות, לנצח נצחים.

האר פניך במשנה

הסכיתו ושמעו חידוש נפלא שהאיר לי הבורא תוך כדי אמירת שיעור הדף היומי בקול הלשון במסכת יבמות דף נו: איתא בגמ' אמר רב עמרם הא מילתא אמר לן רב ששת וְאֶנְהִינָהּ לְעִינֵי מִמֶּנִּיתִין – ממשנתנו הביא ראיה לדבריו והאיר עינינו בה: אחי ורעי שמעו נא דבר ההארה משמים שבורא עולם האיר לי בחמלת ה' על "אויב וויילט איהר זאל האך זין לעכטיג" – אם אתם רוצים שהחיים יאירו לכם, זה יקרה על ידי לימוד משניות, והאיר עינינו בה – זה המשניות, שהרי דיוע ש'משנה' הם אותיות 'שמה' מי שמחובר ללימוד משניות החיים מאירים לו בעוה"ז ובעוה"ב כאמרם ז"ל "זלעולם הוי רץ למשנה יותר מן התלמוד". (בבא מציעא לג:) כי הם החיים בזה ובבא. אני חשבת לעצמי באותו עת, מה היה הרבי שלי, הרבי של כלל ישראל הבאר יעקב זצוק"ל מה הוא היה אומר על הווארט הזה ומה אבא שלי רבי שמואל צבי ב"ר בנימין היה מגיב לי על כך.

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

מושיען של ישראל, איש אלוקים קדוש, מרן הרבי רבי דוד משה מקרעטשניף זיע"א ועכ"ל התבטא פעם באידיש "די חיות גיט מיר אויס איך זאל קענען העלפן א יוד – תמצית החיות וההשתוקקות הוא שאני יוכל לסייע ליהודי. מעשה אבות סימן לבנים, זה מה שחשתי הלילה בצלו של הוד כ"ק מרן הרבי מפרמישלאן שליט"א הזמן קצר היו"ט הקדוש בפתח, ומאות יהודים רוצים לשאוב כח, רוצים להתברך ממרן הרבי היכל הטישים בפרמישלאן, שמרן הרבי שופך לבו כמים לבורא עולם בשבת קודש, משנה צורה בערב פסח זה הופך לחדר קבלת קהל. די להסתכל בפניו הקדושים בפניו המאירים של הרבי, להתמלא ברוחניות, להתמלא באהבת ישראל. להתמלא בלהחיות יהודים. לעכטיגע אויגן. עיניים מאירות. עוד לפני שזיכיתי להתברך מהרבי, נכנסתי לבנו יקירו הרה"צ רבי דוד שליט"א. היה זה באמצע מכירת חמץ הרה"צ נותן שמועס לאברכים מבקשי השם. כשנכנסתי הוא הושיב אותי לצדו וכמעין המתגבר בתורה וחסידות הוא מספר על האש להבה של מרן הרבי הקדוש ההייליגער אמרי חיים מוויניץ זיע"א לביל הסדר. קיבלתי שיעור באהבת ישראל פורצת גבולות. הרה"צ מתעניין על הספר מתיקות הדף היומי' מדפדף בהנאה. מספר על אבי מורי הצדיק זצ"ל במתיקות שאין דומה לו, ובסוף מעין בגליון מתיקות הדף היומי של פסח הוא רואה שכתוב על האמרי חיים זה היה ממש מעניין לעניין באותו עניין. הוא גם מתעקש לתרום ולהיות שותף בכסף מלא בספר 'מתיקות הדף היומי'. אמרתי להרה"צ רבי דוד איקר האט מיר יעצט גינגען כח פאר די צווייטע מהדורה, נתתם לי כח לחלק ב' של הספר שיהיה בס"ד על מסכתות נוספות בש"ס. אחרי ההכנה דרבה, חשתי שאני יכול לגשת לקודש פנימה, לרבי לבקש ברכה. הסדר המופתי בקבלת קהל, החיוך והרוגע לנווט של גבאי המסור רבות בשנים הרה"ח ר' מיכאל בנימין שטרנקוקר הדרך ארץ שיש במקום קדוש זה, דאס דארף מען זכיתי לשיחה ממושכת ממרן הרבי שליט"א, שיחה נדירה בזמן היקר שהרבי נתן לי ובתוכן השיחה. כל הגבאים שם יצאו המומים, מרן הרבי שליט"א כידוע היה קשור מאוד לסבא הרבי הקדוש מרן הדבר חיים מנדבורנה זצוק"ל. אחרי שהרבי קיבל אותי בכזה שלום עליכם לבבי, השאלה הראשונה שהרבי שואל אותי האם אני זוכר והאם זכיתי לראות את הסבא הרבי הדבר חיים? עניתי, שזכיתי שהוא היה הסנדק שלי, אבל לצערי אינני זוכר אותו הרבי כידוע נפטר בשנת תשל"ח, אבל אחי בכורי הגאון רבי חיים דוד שליט"א זכה שהרבי הדבר חיים היה בבר מצווה שלו, הרבי מספר לי שהוא עצמו זכה לדבר מאוד נדיר שהסבא הדבר חיים היה גם הסנדק אצלו וגם המסדר קידושין דבר נדיר במשפחה. אם הזכרנו את הדבר חיים, הרבי שליט"א היה לו קשר אישי וייחודי מיוחד עם הסבתא האשת חבר הרעבעצין סימא רייזל ע"ה. אני לא אשכח את הלוייה, כמה צער וכמה כאב היה לרבי שהיא נפטרה. ומכאן עברה השיחה על אבי מורי על הקשר שלו עם פאר הדור מרן החזו"א, איך אבא הגיע לנדבורנה ושהרבי מדבר על הסבא הדבר חיים ומרן החזו"א רואים כמה הרבי חי את הצדיקים ביום יום. הרבי מתעניין אם אבי מורי הכיר את אביו הק' רבי דוד משה מקרעטשניף זצוק"ל פסיפס של כל סוגי האוכלוסייה ממתנינים למוצא פיו של הרבי. כל סוגי הכיפות וכל סוגי הכובעים אנשים מכל רחבי הארץ רוצים להתקרב הרבי מתייחס לכל יהודי בבחינת בןך יחידך אשר אהבת. הרבי מכיר אותי רבות בשנים היה לי אפילו הזכות שהרבי שמע את מה שדיברתי בשלושים של אחי-נפשו קשורה בנפשו ה"ה רבינו הקדוש, בעל ה'נועם ישראל' מקרעטשניף זצוק"ל

אבל כזה שיחה שזכיתי הלילה טרם זכיתי עד עצם היום הזה. ביקשתי ברכה ללומדי הדף היומי שהתחילו מתחילת מסכת ברכות והמשיכו סדר מועד בדף היומי וקצת נחלשו במסכת יבמות. אומר לי הרבי שעקביות זה הרי הבסיס לחיים, בכל דבר רוחני וגם גשמי. מי ששם לעצמו יעד ללמוד ולסיים ש"ס לא נרתע מקושי כזה או אחר. תוך כדי השיחה הזכרתי דבר אישי "נושא אלומותיו" כל יהודי יש לו את הקשיים שלו, את ההתמודדויות שלו. הרבי מתעניין ויורד לכל פרט, ובסוף השיחה אמרתי לרבי שבע"ה אני יבוא גם לבשר בשורות טובות, הרבי כל כך שמח לשמוע. ואם החסידים די בכל אתר ואתר ידעו כמה די חשוב הדבר, הם יעשו כל השתדלות להיות איש טוב מבשר טוב.

הרבי נתן לי שום לברכה וכשיצאתי קיבלתי מצה מביית הרבי שליט"א בחוץ בקשתי שם כוס שתיה לפני שיצאתי כי פשוט קפאתי שם מהתרגשות. בדרך חזור ברכב שרתי את המגן אבות בדברו של לעלוב שנוהגים לשיר בטיש לביל שבת קודש בפרמישלאן בקשתי מבורא עולם ווען בין איך זוכה נאכאמאל צו זין א שבת און פרמישלאן – מתי אזכה עוד פעם לשבת קודש בצל הקודש בפרמישלאן. (מתוך הפתיחה לשיעור י"א ניסן יבמות דף לו)

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מפרמישלאן בקבלת הספר החדש מתיקות הדף היומי

מקולמוסם של הקוראים

התבוננתי סביבי וראיתי שאני הוא הגרוע מכולם ולבי נשבר בקרבי על מצבי הגרוע. עד שניחמוני משמיא ואמר לי (כך היה לשוני טהור) עליו לשמוח בכך שהאחרים הם טובים. ובמחשבה זאת התחזקתי ונכנסתי לעריכת הטיש'.

והיות ואותו צדיק העיד על עצמו פעמים רבות שאינו אומר דבר שאינו אוחד בו, הנהגה אותה קיבל מזקנו האדמו"ר הקוה"ט רבי דוד צבי שלמה זיע"א מלעלוב, אנו מבינים שאכן הוא בעומק שפלותו הנוראה היה משוכנע באמת ובתמים שכל אברך פשוט וכל בחור שעמד שם, כולם היו יותר טובים ממנו! והרי דבר זה מבהיל על הדעת!

ביאחולים חמים להמשך זיכוי הרבים בתמידות

דידך הנהנה מדי שבוע מן הגליון המרומם

אייר וינשטוק

שלום וברכה לידידי מרביץ התורה ומזכה הרבים הגאון רבי אברהם ישעיהו שליט"א בעקבות הדברים שהופיעו בגליון מתיקות הדף היומי פרשת במדבר על הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זיע"א, אני רואה לנכון לספר על הנהגתו של מורי רבי כ"ק מרן האדמו"ר רבי משה מרדכי מלעלוב זיע"א שהיה נוהג לומר פעמים רבות בשעת השולחן הטהור שהוא אינו יכול להתחיל בעריכת השולחן עד שהוא מתבונן מסביבו ורואה שהוא האדם הכי גרוע מכל הקהל.

היו פעמים שביקש להוציא אדם פלוני מהיכל (בצורה שקטה שלא ירגישו) ואמר אחר כך בהתנצלות: "מה אני יכול לעשות. אינני ניגש לטיש עד שאני רואה שאני הגרוע והפחות מכולם, ופלוני בעצם נוכחותו לא איפשר לי לחשוב כך..."

פעם באתרא קדישא מירון לביל שבת בהעלותך שנת תשל"ב אמר לכ"ק האדמו"ר מלובלין זצוק"ל, "כבדו יודע מדוע התאחרתי היום כל כך? משום שבעת שרציתי לגשת לטיש